

Universitätsbibliothek Wuppertal

M. VAL. MARTIALIS

Martialis, Marcus Valerius

AMSTELODAMI, 1628

Liber XII.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-711](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-711)

Ad Garricum. 106.

Mitte bas libram, quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

Ad Albium Mammum. 107.

Albi Maxime, si vacas * habere. * Al: ab ære
Hoc tantum lege: namque & occupatus,
Et non es nimium laboriosus,
Transis hos quoque quatuor sapisti.

Ad Septicianum. 108.

Explicitum vobis usque ad sua cornua librum,
Et quasi perlectum, Septiciane, referes.
Omnia legisti: credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.

Ad lectorem. 109.

Quamvis jam longo possis satur esse libello,
Lector; adhuc a me disticha pauca peris.
Sed Lupus usuram, puerique diaria poscunt:
Lector salve: tace s, dissimulasque? Vale.

M. VAL.

MARTIALIS

Epigrammatum.

LIBER. XII.

Vd. Martialis Prisco suo S.

Scio me patrocinium debere consumacissima vici-
nii desidia: quæ absolvenda non esset inter illas
quoque occupationes urbicas, quibus facilius con-
sequimur, ut molesti potius quam officiosi esse videamur:
nedum in hac provinciali solitudine; ubi nisi
etiam intemperanter studeamus, & sine solatio, &
sine excusatione secesimus. Accipe ergo rationem,
in qua hoc maximum & primum est, quod civitatis
aures, quibus assueveram, quaero; & videor mihi in
alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis
quod placeas, distavit auditor. Illam judiciorum sub-
siliarem,

R

tilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas,
 theatra, convivia, in quibus studere se voluptates
 non sentiunt: ad summam omnium, illa quæ delica-
 ti reliquimus, quasi destituti desideramus. Accedit
 his municipalium rubigo dentium, & iudicii loco li-
 vor, & unus aut alter mali, in pusillo loco nutii; ad-
 versus quod difficile est habere quotidie bonum stoma-
 chum. Ne miseris igitur abjecta ab indignante, quæ
 a gestiente fieri solebant. Ne quid tamen & adveni-
 enti tibi ab urbe & exigenti negarem, (cui non refe-
 ro gratiam si tantum ea præsto quæ possim,) imperavi
 mihi, quod indulgere consueveram. & studui paucis-
 simis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exci-
 perei adventoria sua. Tu velim ista quæ tantum
 apud te non periclitantur, diligenter assimare, & ex-
 cutere non graveris: & quod tibi difficillimum est,
 de nugis nostris iudices nitore sepositio, ne Romam, si
 ita decreveris, non Hispanicam librum mittamus,
 sed Hispanicum.

Ad eundem. 1.

Retia dum cessant, latratoresque Molossi,
 Et non invento silva quietcit apro:
 Otia, Prisce, brevi poteris donare libello.
 Hora nec æstiva est, nec tibi tora perit.

*Romam mittit ex Hispania Librum
 suum. 2.*

Quæ modo littoreos ibatis carmina Pyrgos,
 Ite sacra, jam non pulverulenta via est.

Aliud ejusdem argumenti. 3.

Ad populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
 Ibis, io, Romam nunc peregrine liber,
 Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis;
 Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
 Non tamen hospes eris, nec jam potes advena dici,
 Cujus habet fratres tot domus una Remi.
 Iure tuo veneranda novi pete limina templi,
 Reddita Pierio sunt ubi templa choro.
 Vel, si malueris, prima gradiere Subura;
 Atria sunt illic Consulibus alta mei.
 Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
 Clarus Ianthæ Stella* sititor aquæ.* al petitor.
 Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,
 Vnde novem dominas sæpe bibisse ferunt.

ille

Ille dabit populo, patribusque equitique legendū,
 Nec nimium siccis perleget ipse genis.
 Quid titulum poscis? vertus duo tresve legantur;
 Clamabunt omnes te, liber esse meum.

Ad Priscum Terentium. 4.

Quod Flacco, Varioque fuit, summoque Maroni,
 Mœcenâs a patris regibus ortus eques:
 Gentibus & populis hoc te mihi, Prisce Terenti
 Fama fuisse loquax, chartaque dicer anus.
 Tu facis ingenium; tu si quid posse videmur:
 Tu das ingenuæ jus mihi pigritiæ.

Ad Casarem. 5.

Longior undecimi nobis decimique libelli
 Artatus labor est, & breve raris opus.
 Plura legant vacui, quibus oria tuta dedisti:
 Hæc lege tu, Cæsar: forsau & illa leges.

In commendationem Nerva. 6.

Contigit Ausoniae procerum mitissimus aulae
 Nerva: licet toto nunc Helicone fœpi.
 Recta fides, hilaris Clementia, cauta Potestas
 iam redeunt: longi terga dedere Metus.
 Hoc populi gentesque tuæ pia Roma precantur:
 Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
 Macte animi, quem rarus habet, morumque tuorum;
 Quos Numa, quos hilaris posset habere Caro.
 Largiri, præstare, breves extendere census,
 Et dare quæ faciles vix tribuere dei,
 Nunc licet, & fas est: sed tu sub principe duro,
 Temporibusque malis, ausus es esse bonus.

De Ligia. 7.

Toto vertice quot gerit capillos.
 Annos si tot habet Lygia, trima est.

In commendationem Trajani. 8.

Terrarum dea, gentiumque Roma,
 Cui par est nihil, & nihil secundum,
 Trajani modo læta cum futuros
 Tot per sæcula computaret annos,
 Et fortem, juvenemque, Marriumque,
 In tanto duce militem videret,
 Dixit præside gloriosæ tali:
 Parthorum proceres, ducisque Serum,

260 M. VAL. MARTIALIS
Thracæ, Saucomatæ, Getæ, Britannî,
Possum ostendere Cæsarem : venite.

Ad Cæsarem. 9.

Palma regit nostros, mitissime Cæsar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates :
Mittamores in loca nostra tuos.

De Africano. 10.

Habet Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

Mittit librum Parthenio. 11.

Parthenio dic Musa tuo nostroque salutem,
Nam quis ab Aonio largius amne bibit ?
Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro ?
Quem plus Pierio de grege Phoebus amat ?
Et si forte, sed hoc vix est sperare, vacabit,
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga ;
Quattuor & tantum timidumque, brevemque libellum
Commendet verbis : hunc tua Roma legit.

In Posthumum. 12.

Omnia promittis, cum tota nocte bibisti ;
Mane nihil præstas, Posthume : mane bibe.

Ad Auctum. 13.

Genus, Aucte, lucri divites habent iram ;
Odisse, quam donare, vilius constat.

Ad Priscum (Terentium.) 14.

Parcius utaris, moneo, rapiente veredo,
Prisce ; nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe satisfacit prædæ venator, & acri
Decidit excussus, nec rediturus equo.
Insidias & campus habet ; nec fossa, nec agger,
Nec sint fæxa licet, fallere plana solem.
Non deerunt, qui tanta tibi spectacula prætent,
Invidia fati sed levioze cadent.
Si te delectant animosa pericula, Tuscis,
(Tutior est virtus) insidiamur apris.
Quid te frena juvant remeraria ? sæpius illis,
Prisce, datum est equitem rumpere, quam le-
porem.

De Caesaris (Trajani) liberalitate. 15.

Quidquid Parrhasia nitebat aula,
 Donatum est oculis, deisque nostris.
 Miratur Scythicas virentis auri
 Flammæ Jupiter, & super superbi
 Regis delicias, gravesque luxus.
 Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem;
 Hæc sunt, quæ Phrygium decent ministrum.
 Omnes cum Iove nunc sumus beati:
 At nuper (pudet ac piget fateri)
 Omnes cum Iove pauperes eramus.

In Labienum. 16.

Addixi, Labiene, tres agellos:
 Emilti, Labiene, tres cinados.
 Pædicas, Labiene, tres agellos.

In Lentinum. 17.

Quare tam multis à te, Lentine, diebus
 Non abeat querens febris, & usque gemis.
 Gestatur tecum pariter, pariterque lavatur:
 Coenat boletos, ostrea, sumen, aprum.
 Ebra Setino fit sæpe, & sæpe Falerno;
 Nec nisi per niveam Cæcuba potat aquam,
 Circumfusa rosis, & nigra recumbit amomo;
 Dormit & in pluma, purpureoque toro.
 Cum sit tam pulchre, cum tam bene vivat apud te,
 Ad Damam potius vis tua febris eat?

Ad Iuvenalem. 18.

Dum tu forsitan inquietus erras
 Clamosa, Iuvenalis, in Subura;
 Aut collem dominæ teris Dianæ:
 Dum per limina te potentiorum
 Sudatrix toga ventilat, vagumque
 Major Cælius & minor fatigant:
 Me multos repetita post Decembres
 Accepit mea rusticumque fecit
 Auro Bilbilis & superba ferro.
 Hic pigri colimus labore dulci
 * Boterdum, Plateamque; (Celtiberis * Al. Both-
 Hæc sunt nomina crassiora terris.)
 Ingenti fruor, improboque somno,
 Quem nec tertia sæpe rumpit hora:
 Et totum mihi hunc repono, quidquid

Ter denos vigilaveram per annos.
 Ignota est toga, sed datur petenti.
 Rupta proxima vestis à cathedra.
 Surgentem focus excipit superba.
 Vicini strue cultus illiciti,
 Multa villica quem coronat olla,
 Venator sequitur, sed ille quem tu
 Secreta cupias habere silva.
 Dispensant pueri, rogatque longos
 Levis ponere villicus capillos.
 Sic me vivere, sic juvat perire.

De Emilio. 19.

In thermis sumit lactucas, ova, lacerrum,
 Et coenare foris se negat Æmilius.

Ad Fabullum, de Themisone. 20.

Quare non habeat, Fabulle, quæris
 Vxorem Themison? habet sororem.

Ad Marcellam. 21.

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
 Et genitam nostris quis putet esse locis?
 Tam rarum, tam dulce sapis; Pallatia dicent,
 Audierint si te vel semel, esse suam.
 Nulla nec in media certabit nata Subura,
 Nec Capitolini collis alumna tibi.
 Nec cito ridebit peregrini gloria partus,
 Romanam deceat quam magis esse nurum.
 Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis
 Esse jubes: Romam tu mihi sola facis,

De Philanide, ad Fabullum. 22.

Quam sit lusca Philænis indecenter,
 Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
 Est cæca decentior Philænis.

In Læliam. 23.

Dentibus atque comis, nec te pudet, uteris e impris,
 Quid facies oculo, Lælia? non emittur.

Ad Iuvenicum, de covino curru, 24.

O jucunda, covine, solitudo,
 Carruca magis esse doque gratum
 Facundi mihi munus Æliani;
 Hic mecum licet hic, Iuvenice, quidquid

In buccam tibi venerit, loquaris.
 Non rector Libyci niger caballi,
 Succinctus neque cursor antecedit :
 Nusquam mulio: mannuli ratabunt.
 O si conscius esset hic Avitus !
 Aurem non ego tertiam timerem.
 Totus quam bene sic dies abiret !

In Thelesinum. 25.

Cum rogo te nunmos siue pignore, non habeo, in
 Idem, si pro me spondet agellus, habes. (quis:
 Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
 Credis colliculis, arboribusque meis.
 Ecce, reum Carus te detulit : adsit agellus.
 Exsiliu comitem quæris ? agellus eat.

Ad Latorium. 26.

Sexaginta teras cum limina mane senator ;
 Esse tibi videor desidiosus eques,
 Quod non à prima discurram luce per urbem,
 Et referam lassus basia mille domum.
 Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,
 Aut Numidum gentes, Cappadocumve petas:
 At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
 Et matutinum ferre patique lutum,
 Quid petitur ? rupa cum pes vagus exit aluta,
 Et subitus crasse decidit imber aquæ,
 Nec venit ablatis clamatus verna lacernis,
 Accedit gelidam servus ad auriculam,
 Et, rogat ut coenes secum Latorius, inquit.
 Viginti nummis ? non ego. malo famet,
 Quam sit coena mihi, tibi sit provincia merces.
 Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Seniam. 27.

A latronibus esse te fututam
 Dicis, Senia : sed negant latrones.

In Cinnam. 28.

Poto ego sextantes, tu potas, Cinna, deunces,
 Et quereris quod non, Cinna, bibamus idem.

De Hermogene fure, ad Ponticum. 29.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
 Quantum nummorum vix puto Massa fuit.

Tu licet observes dextram, teneasque sinistram,
 Inveniet mappam qua ratione trahat.
 Cervinus gelidum sorbet sic halitus auguem,
 Caluras alte sic rapit Iris aquas.
 Nuper cum Myrido pereretur missio læso,
 Subduxit mappas quattuor Hæm ogenes,
 Cietatam prætor cum vellet mittere mappam,
 Prætori mappam surpuit Hermogenes.
 Attulerat mappam nemo, dum furta timentur,
 Mantele è mensa surpuit Hermogenes.
 Hoc quoque si deerit, medios discingere lectos,
 Mensarumque pedes, non timet Hermogenes.
 Quamvis non modico caleant spectacula sole,
 Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
 Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,
 Ad portum quoties paruit Hermogenes.
 Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,
 Inter adorantes cum steterit Hermogenes.
 Ad coenam Hermogenes mappam non attulit unquam,
 A coena semper rettulit Hermogenes.

In Aprum. 30.

Siccus sobrius est Aper : quid ad me ?
 Servum sic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ. 31.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra supini
 Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
 Prataque, nec bifero cellura rosaria Pæsto,
 Quodque viret sani mense, nec alget olus,
 Quæque natat clavis anguilla domestica lymphis,
 Quæque gerit similes candida turris aves,
 Munera sunt dominæ : post septima lustra reverso
 Has Marcella domos parvaque regna dedit.
 Si mihi Nausicae patrios concederet hortos,
 Alcinoos posse dicere : malo meos.

In Vacerram. 32.

O Iuliarum dedecus Kalendarum,
 Vidi, Vacerra, sarcinas tuas ; vidi:
 Quas non retentas pensione pro bima
 Portabat uxor rufa crinibus septem,
 Et cum sorore cana mater ingenti.
 Furiâs putavi nocte Ditis emerfas.
 Has tu, priores frigore & fame siccus,
 Et non recenti pallidus magis buxo.

Irus tuorum temporum sequebaris.
 Migrare cliuim crederes Aricinum.
 Ibat tripes grabatus, & bipes mensa,
 Et cum lucerna, corneoque cratere,
 Matella curto rupta latere mejebat.
 Foto virenti suberat amphoræ cervix,
 Fuisse gerres, aut inuitiles manas
 Odor impudicus urcei fatebarur,
 Qualem marinæ misit aura piscinæ.
 Nec quadra deerat casei Tolosatis,
 Quadrina nigri nec corona pilei,
 Calvæque restes allioque cepisque ;
 Nec plena turpi matris olla resina,
 Summoenianæ qua pilantur uxores.
 Quid quæris ædes, villicosque derides,
 Habitare gratis, ð Vacerra, cum possis ?
 Hæc sarcinarum pompa convenit poui.

De Labieno. 33.

Ut pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
 Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.

Ad Iulium (Martialem.) 34.

Trigieta mihi quatuorque mella
 Tecum, si memini, fuere Iuli ;
 Quorum dulcia mixta sunt amaris :
 Sed jucunda tamen fuere plura.
 Ut si calculus omnis huc & illuc
 Diversus bicolorque digeratur.
 Vincet candida turba nigriorem.
 Si vitare velis acerba quædam,
 Et tristes animi cavere morsus,
 Nulli te facias nimis sodalem.
 Gaudebis minus ? & minus dolebis.

Ad Callistratum. 35.

Tanquam simpliciter mecum, Callistrare, vivas.
 Dicere percisum te mihi sæpe soles.
 Non es tam simplex quam vis, Callistrare, credi :
 Nam quisquis narrat talia, plura tacet.

In Labullum. 36.

Libras quattuor aut duas amico,
 Argentemque togam, brevemque lænam,
 Interdum aureolos manu crepanteis,
 Possint ducere qui duas Kalendas,

Quod nemo, uisi tu, Labulle, donas;
 Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
 Ut uerum loquar, optimus malorum.
 Pifones, Senecasque, Memmiosque,
 Et Crispos mihi redde, sed priores:
 Fies protinus ultimus bonorum.
 Vis cursu pedibusque gloriari?
 Tigrim vince, leuemque Passarinum.
 Nulla est gloria præterire asellos.

In nasutum, 37.

Nasutus nimium. cu pis uideri.
 Nasutum volo, nolo polyposum.

Ad Candidum, 38.

Hunc, qui fœmineis noctesque cathedris
 Incedit tota notus in urbe nimis;
 Crine nitens, niger unguento, perlucidus ostro,
 Ore tener, latus pectore, crure glaber;
 Vxori qui sæpe tuæ comes improbus hæret;
 Non est quod timeas, Candide: non futuit.

In Sabellum, 39.

Odi te, quia bellus es; Sabelle.
 Res est putida bellus, & Sabellus,
 Bellum denique malo, quam Sabellum.
 Tabescas utinam, Sabelle, belle!

In Pompilianum, 40.

Mentiris? credo: recitas mala carmina? laudos:
 Cantas? canto: bibis, Pompiliane? bibo.
 Pedis? dissimulo: gemma vis ludere? vincor.
 Res una est sine me quam facis, & taceo.
 Nil tamen omnino præstas mihi mortuus, inquis,
 Accipiam bene te. nil volo, sed morere.

In Tuccam, 41.

Non est, Tucca, satis, quod es gulosus:
 Et dici cupis, & cupis uideri.

De Callistrato & Afro, 42.

Barbatus rigido nupsit Callistratus Afro,
 Hac qua lege viro nubere virgo solet.
 Præluxere faces; velarunt flammea vultus:
 Nec tua de fuerunt verba Thalassæ tibi;

Dos etiam dicta est. nondum tibi, Roma, videtur
Hoc satis ? expectas numquid ut & pariat ?

In Sabellum. 43.

Facundos mihi de libidinosis
Legisti nimium, Sabelle, versus :
Quales nec Didymi sciunt puellæ,
Nec molles elephantidos libelli.
Sunt illic Veneris novem * figuræ, * *al. novæ*
Quales perditus audeat futuror :
Præstent, & taceant quid exoleti ;
Qua symplegade quinque copulentur ;
Qua plures teneantur à catenz ;
Exstinctam liceat quid ad lucernam.
Tanti non erat esse te disertum.

Ad Vnicum. 44.

Vnice cognato junctum mihi sanguine nomen,
Quique geris studiis corda propinqua meis.
Carmina cum facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Lesbia cum lepido te posset amare Catullo,
Te post Nafonem blanda Corinna sequi.
Nec deerant Zephyri, si te dare vela juvaret :
Sed tu littus amas, hoc quoque fratris habes.

Ad Phæbum. 45.

Hoedina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora verticemque calvæ :
Festivè tibi, Phoebe, dixit ille,
Qui dixit caput esse calceatum.

Ad Clasicum. 46.

Vendunt carmina Gallus & Lupercus.
Sanos, Clasicè, nunc nega Poëtas.

In habentem varios mores. 47.

Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem :
Nec tecum possum vivere nec sine te.

In lautum, ac superbè canantem. 48.

Boletos & aprum si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota : volo.
Si fortunatum fieri me credis, & heres
Vis scribi propter quinque Lucrina : vale,
Lauta.

Lauta tamen cœna est : fateor, lautissima: sed cras
 Nil erit ; imo hodie ; protinus imo nihil ;
 Quod sciat infelix damnatæ spongia virgæ,
 Vel quicumque canis, junctaque testa viæ.
 Mullorum, leporumque, & fumini exitus hic est,
 Sulfareusque color, carnificesque pedes.
 Non Albana mihi sit comissatio tanti,
 Nec Capitolinæ Pontificumq̄e dapes.
 Impuret ipse deus nectar mihi, fiet acerum,
 Et Vaticanæ perfida vappa cadit.
 Convivas alios cœnarum quare magister,
 Quos capiant mensæ regna superba tuæ.
 Me meus ad subitas invitet amicus ofellas :
 Hæc mihi, quam possum reddere, cœna placet,

Ad Linum pedagogum. 49.

Crinitæ Line pedagoge turbæ,
 Rerum quem dominum vocat suarum,
 Et credit cui Postnumilla dives
 Gemmas, aurea, vina, concubinos :
 Sic te, perpetua fide probatum,
 Nulli non tua præferat patrona :
 Succurras misero, precor, furori,
 Et serves aliquando negligenter
 Illos qui male cor meum perurunt ;
 Quos & noctibus & diebus opto
 In nostro cupidus sinu videre,
 Formosos, niveos, pares, gemellos,
 Grandes, non pueros, sed uniões.

In habentem amœnas ades. 50.

Daphnonas, platanonas, & acrias cyparissos,
 Et non unius balnea solus habes :
 Et tibi centenis stat porticus alta columbis ;
 Calcausque tuo sub pede lucet onyx :
 Pulveremq̄ fugax hippodromon ungula plaudit,
 Et pereuntis aquæ fluctus ubique sonat.
 Atria longa patent : sed nec cœuantibus usquam,
 Nec somno locus est. quam bene non habitas I

Ad Aulum, de Fabullino. 51.

Tam sæpe nostrum decipi Fabullinum
 Miraris, Aule ? semper homo bonus tiro est.

Epita-

Epitaphium Rufi. 52.

Tempora Pieria solitus redimire corona,
 Nec minus attonitis vox celebrata reis,
 Hic stus est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
 Cujus & ipse tui flagrat amore ciuis.
 Dulcis in Elysiō narraris fabula campo,
 Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.
 Tu melior, quæ deserto raptore redisti:
 Illa virum voluit nec repetita sequi.
 Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores:
 Absolvit Phrygium veltra rapina Parim.
 Accipient olim cum te loca læta piorum,
 Non erit in Stygia notior umbra domo.
 Non aliena vider, sed amat Proserpina raptas:
 Ille tibi dominam conciliabit amor.

In avarum. 53.

Nummi cum tibi sint, opesque tantæ,
 Quantas civis habet, paterve rarus:
 Largiris nihil, incubasque gazæ,
 Vt magnus draco, quem canunt Poetæ
 Custodem Scythici fuisse luci.
 Sed causa, ut memoras, & ipse iactas,
 Diræ filius est rapacitatis.
 Vt quid tu fatuos, rudesque quæris,
 Illudas quibus, auferasque mentem?
 Huic semper vitio pater fuisti.

In Zoilum. 54.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus,
 Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

In Æglen fellatricem. 55.

Gratis qui dare vos iubet puellæ,
 Insulsiſſimus, improbiſſimusque est.
 Gratis ne date, basiare gratis;
 Hoc Ægle negat, hoc avara vendit:
 Sed vendat bene, basiare quantum est.
 Hoc vendit quoque nec levi rapina.
 Aut libram petit illa Cossiniani,
 Aut binos quater à nova moneta;
 Ne sint basia muta, uec maligna,
 Nec cluſis aditum neget labellis:
 Humane facit hoc tamen, sed unum,

Gratis

270 M. VAL. MARTIALIS
Gratis quæ dare basium recusat,
Gratis lingere nec recusat Ægle.

In Polycarmum. 56.

Ægrotas uno decies aut sæpius anno ;
Nec tibi, sed nobis hoc. Polycarme, nocet;
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos,
Sit pudor : ægrota jam, Polycarme, semel.

Ad Sparsum. 57.

Cur sæpe ficci parva rura Nomenti,
Laremque villæ sordidum petam, quæris ?
Nec cogitandi, Sparsæ, nec quiescendi
In urbe locus est pauperi : uegant vitam
Ludimagistri mane, nocte pistoris ;
Ætariorum marculi die toto ;
Hinc otiosus sordidam quatir mensam
Neroniana nummularius massa ;
Illinc paludis malleator Hispanæ
Tritum nitenti fulte verberat saxum.
Nec turba cessat entheata Bellonæ ;
Nec fasciato naufragus loquax trunco ;
A matre doctus nec rogare Iudæus ;
Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
Numerare pigri damna qui potest somni,
Dicet quot æra verberent manus urbis,
Cum secta Colcho Luna vapulat rhombos.
Tu, Sparsæ, nescis ista ; nec potes scire,
Petilianis delicatus in regnis,
Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in urbe est, vinitorque Romanus ;
Nec in Falerno colle maior autumnus ;
Intraque limen latus essedo cursus ;
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis ; nec dies, nisi admittus.
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est Roma : rædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

Ad Alaudam, 58.

Ancillariolum tuæ te vocat uxor, & ipsa
Lecticariola est : estis, Alauda, pares.

In importunos basiatores. 59.

Tantum dat tibi Roma basiorum
Post annos modo quidecim reuerso,

Qua-

Quantum Lesbia non dedit Catullo,
 Te Vicinia tota, te pilosus
 Hircoso premit osculo colonus?
 Hinc instat tibi textor, inde fullo;
 Hinc furor modo pelle bafiata;
 Hinc menti dominus pediculosi,
 Hinc defoculusque, & inde lippus,
 Pellatorque, recensque cunnilingus.
 Iam tanti tibi non fuit redire.

Ad natalem suum. 60.

Martis alumne dies, roseam quo lampada primum
 Magnaque siderei vidimus ora dei,
 Si te rure coli, viridesque pigebit ad aras,
 Qui fueras latia cultus in urbe mihi:
 Da veniam, servire meis quod nolo Kalendis,
 Et qua sum genitus, vivere luce volo.
 Natali pallere suo, ne calda Sabello
 Desit, & ut liquidum potet Alauda merum,
 Turbida sollicito transmittere Cæcuba sacco;
 Atque inter mensas ire redire suas:
 Excipere hos illos, & tota surgere cœna
 Marmora calcantem frigidiora gelu:
 Quæ ratio est, hæc sponte tua perferre patique,
 Quæ te si jubeat rex dominusque, neges?

De Liguria. 61.

Versus & breve vividumque carmen
 In te ne faciam times, Liguria;
 Et dignus cupis hoc metu videri:
 Sed frustra metuis, cupisque frustra.
 In tauros Libyci fremunt leones,
 Non sunt papilionibus molesti.
 Quæras, censeo, si legi laboras,
 Nigri fornicis ebrum poëtam;
 Qui carbone rudi putrique creta
 Scribit carmina, quæ legunt cacantes.
 Frons hæc stigmatè non meo notanda est.

Ad Saturnum, in reditu Prisci

Terentii. 62.

Antiqui rex magne poli, mundique prioris,
 Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
 Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
 Scilla nec ad Manes sed sita dives humus:
 Lætus ad hæc facilisque veni sollennia Prisci
 Gaudia: cum factis te decet esse tuis.

Tu redncem patriæ sexta, pater optime, bruma.
 Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.
 Cernis ut Aufonio similis tibi pompa macello
 Pendeat, & quantus luxurietur honos?
 Quam nō parca manus, largæq; nomifinata mæsæ,
 Qua, Saturne, tibi pernumerentur opes?
 Utque sit his pretium meritis, & gratia major,
 Et pater, & frugi sic tua sacra colit.
 At tu sancte tuo sic semper amere Decembri:
 Hos illi jubeas sæpe redire dies.

In Poetam Cordubensem. 63.

Vincto Corduba lætior Venafro,
 Histra nec minus absoluta testa;
 Albi quæ superas oves Galefi,
 Nullo murice, nec cruore mendax,
 Sed tinctis gregibus colore vivo;
 Dic vestro, rogo, sit pudor Poetæ,
 Nec gratis recitet meos libellos:
 Ferrem, si faceret bonus Poeta,
 Cui possem dare mutuos honores:
 Corruptit sine talione cælebs.
 Cæcus perdere non potest, quod aufert.
 Nil est deterius latrone nudo.
 Nil securius est malo Poeta.

De Cinna, 64.

Vincentem roseos facieque comaque ministros
 Cinna cocum fecit. Cinna gulosus homo est.

De Phyllide. 65.

Formosa Phyllis nocte cum mihi tota
 Se præstitisset omnibus modis largam,
 Et cogitarem mane quod darem munus,
 Vtrumne Cosmi, Nicerotis an libram,
 An Bæticarum pondus acre lanatum,
 An de moneta Cesaris decem flavos:
 Amplexa collum, batioque tam longo
 Blandita, quam sunt nuptiæ columbarum,
 Rogare coepit Phyllis amphoram vini.

Ad Amcenum. 66.

Bis quinquagenis domus est tibi millibus emptæ,
 Vendere quam summa vel brevior cupis:
 Arte sed emtorem vafra corrumpis, Amcæne,
 Et casa divitiis ambitiosa latet.

Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
 Et Mauruliaci pondera rara citri,
 Argentum atq; aurum nō simplex delphica portata
 Scant pueri, domiuos quos precer esse meos.
 Deinde ducenta sonas, & ais, non esse minoris.
 Instructam vili vendis, Amœne domum.

In natalem Virgilii. 67.

Majæ Mercurium creastis Idus.
 Augustis redit Idibus Diana.
 Octobres Maro consecravit Idus.
 Idus sæpe colas & has & illas,
 Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. 68.

Marurine cliens, urbis mihi causa relicte,
 Atria, si sapias, ambitiosa colas.
 Non sum ego caussidicus, nec amaris liibus aptus:
 Sed piger, & senior, Pteridumque comes.
 Otia me, somnusque juvant; quæ magna negavit
 Roma mihi: redeo, si vigilatur & hic.

Ad Paullum. 69.

Sic tanquam tabulas scyphosque, Paulle,
 Omnes archetypos habes amicos.

De Apro. 70.

Lintea ferret Apro varius cum vernula nuper,
 Et supra togulam lusca federet anus;
 Atque olei stillam daret enterocelicus unctor:
 Nudorum tetricus censor & asper erat.
 Frangendos calices, effundendumque Falernum
 Clamabat, biberet qui modo lotus eques.
 A sene sed postquam patruo venire trecenta:
 Sobrius à thermis nescit abire domum.
 O quantum diathera valent, & quinque comatis
 Tunc, cum pauper erat, non sinebat Aper.

Ad Lygdum. 71.

Nil non, Lygde, mihi negas roganti:
 At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

Ad Pannicum. 72.

Iugera mercatus prope busta latentis agelli,
 Et male compactæ culmina fulta casæ,
 3 Deseris

274 M. VAL. MARTIALIS
Deseris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaque, sed tritæ præmia certa, togæ.
Frumentum, milium, prisanamque, fabamq; solebas
Vendere pragmaticus : nunc emis agricola.

Ad Catullum. 73.

Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.

*Flacco mittit calices vitreos, cognomen-
to Audaces. 74.*

Cum tibi Niliacus portet crystalla catapulus,
Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera ? sed gemmis vilibus usus inest.
Nullum sollicitant hæc, Flacce, toreum ata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid ! quod securo portat conviva ministro,
Et casum tremulæ non timere manus.
Hoc quoq; non nihil est, quod propinabis in istis,
Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

De pueris formosis. 75.

Festinat Polytimus ad puellas.
Invitus puerum fatetur Hymnus.
Pastas glande nates habet Secundus.
Mollis Dindymus est, sed esse non vult.
Amphion potuit puella nasci.
Horum delicias, superbiamque,
Et fastus querulos, amice, malo.
Quam dotis mihi quinque ducena.

De agricola. 76.

Amphora vigessi, modius datur ære quaterno.
Ebrius & crudus nil habet agricola.

De Athonte. 77.

Multis dum precibus Iovem salutat,
Stans summos resupinus usque in ungues,
Æthon in Capitolio pepedit :
Riserunt homines, sed ipse Divam
Offensus genitor, trinocitiale
Affectit domicenio clientem.
Post hoc flagitium misellus Æthon,
Cum vult in Capitolium venire,
Sellas ante petit Patroclianas,
Et pedis deciesque viciesque :

Sed quamvis sibi caverit crepando,
Compressis natibus Iovem salutat.

Ad Bithynicum, 78.

Nil in te scripti, Bithynice: credere non vis,
Et jurare jubes. malo satisfacere.

Ad Atticillam, 79.

Donavi tibi multa, quæ rogasti;
Donavi tibi plura, quam rogasti:
Non cessas tamen usque me rogare.
Quisquis nil negat, Atticilla, fellat.

De Callistrato, 80.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Umbro cliente, 81.

Brumæ diebus, feriisque Saturni,
Mittebat Umber aliculam mihi pauper;
Nunc misit alicam: factus est enim dives.

De Menogene cœnipeta, 82.

Effugere in thermis & circa balnea non est
Menogenem, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra lævaque trigonem,
Imputet acceptas ut tibi sæpe pilas.
Colliget, & referet laxum de pulvere follem,
Et si jam lotus, jam soleatus erit.
Lintea si sumes, nive candidiora loquetur,
Sint licet infantis sordidiora sinu.
Et ignos secto comentem dente capillos,
Dicet Achilleas disposuisse comas.
Fumosæ feret ille tropin de facie lagenæ,
Frontis & humorem colliget ipse tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpressus dicas tadia mille, veni.

De Fabiano, 83.

Derisor Fabianus herniarum,
Omnes quem modo colei timebant
Dicentem tumidas in hydrocelas,
Quantum nec duo dicerent Catullis;
In thermis subito Neronianis
Videt se miser, & tacere coepit.

Ad Polytimum, 84.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos;
 Sed iuvat hoc precibus me tribuisse tuis.
 Talis eras modo tonse Pelops, postisque nitabas
 Crinibus, ut totum sponfa videret ebur.

In Fabullum, 85.

Pædiconibus os olere dicis.
 Hoc si, sicut ais, Fabulle, verum est,
 Quid tu credis olere cunnilingis?

In non arrigentem, 86.

Triginta tibi sunt pueri, totidemque puellæ:
 Vna est, nec surgit, mentula, quid facies?

De Cotta, 87.

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
 Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
 Qui solus inopi præstat & facit turbam,
 Excogitavit homo sagax & astutus,
 Ne facere posset tale sæpius damnum;
 Excalceatus ire coepit ad coenam.

De Tongiliano, 88.

Tongilianus habet natum: scio, non nego, sed jam
 Nil præter nasum Tongilianus habet.

Ad Charinum, 89.

Quod lanâ caput alligas, Charine,
 Non aures tibi, sed dolent capilli.

De Marone, 90.

Pro sene, sed clare, votum Maro fecit amico,
 Cui gravis, & fervens hemitritæos erat:
 Si Stygias æger non iret missus ad undas,
 Ut caderet magno victima grata Iovi.
 Coeperunt certam medici spondere salutem.
 Ne votum solvar, nunc Maro vota facit.

In Magullam, 91.

Commotis tibi cum viro, Magulla,
 Cum sit lectulus, & sit exoletus,
 Quare, dic mihi, non sit & minister?
 Suspiras, ratio est: times lagenam.

Ad

Ad Priscum, 92.

Sæpe rogare soles qualis sim, Prisce, futurus,
 Si fiam locuples, sinque repente potens.
 Quemquam posse putas mores narrare futuros?
 Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

De Fabulla, 93.

Qua mœchum ratione basiaret
 Coram conjuge sepperit Fabulla.
 Parvum basiat usque morionem;
 Hunc multis rapit osculis inadentem.
 Mœchus protinus, & suis repletum
 Ridenti dominæ statim remittit.
 Quando morio major est maritus!

*In Tuccam satageum & emulatione
 vanum, 94.*

Scribebamus epos: cœpisti scribere. cessi,
 Æmula ne starent carmina nostra tuis.
 Transiit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos?
 Aptasti longum tu quoque sagma tibi.
 Fila lyræ movi doctis exulta Camœnis?
 Plectra rapis nobis ambitione nova.
 Audemus satyras? Lucilius esse laboras.
 Ludo leves elegos? tu quoque ludis idem.
 Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpit
 Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
 Elige quid nolis. quis enim est pudor, omnia velle
 Et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

Ad Instantium Rufum, 95.

Musæi pathicissimos libellos,
 Qui certant Sybariticis libellis,
 Et tinctas sale pruriente chartas
 Instanti lege Rufe: sed puella
 Sit tecum tua, ne ThalaSSIONEM
 Inducas manibus libidinosis,
 Et fias sine foemina maritus.

In Zelotypam, 96.

Cum tibi nota tui sit vita fidesque mariti,
 Nec premat ulla tuos sollicitetque toros:
 Quid quasi pellicibus torqueris inepta ministris,
 In quibus & brevis est & fugitiva Venus?
 Plus tibi quam domino pueros prætare probabo:
 Hi faciunt, ut sis foemina sola viro.

Hic dant, quod non vis uxor dare. do tamen, inquis;

Ne vagus à thalamis conjugis erret amor.

Non eadem res est: Chiam volo, nolo Mariscam.

Nec dubites quæ sit Chia, Marisca tua est.

Scire suos fines marrona & foemina debet.

Cede suam pueris: utere parte tua.

In Bassum, 97.

Vxor cum tibi sit puella, qualem

Votis vix petat improbis maritus,

Dives, nobilis, erudita, casta:

Rumpis Bassè latus, sed in comatis,

Vxoris tibi dote quos parasti.

Et sic ad dominam reversa languet

Multis mentula millibus redempta:

Sed nec vocibus excitata blandis,

Molli pollice nec rogata surgit.

Sit tandem pudor, aut eamus in jus.

Non est hæc tua, Bassè: vendidisti.

Ad Batim fl. de adventu in eam provinciam Instantis, 98.

Batis olivifera crinem redimite corona,

Aurea qui nitidis vellera tingis aquis:

Quem Bromius, quem Pallas amat; cui rectora-
quarum

Albula navigerum per freta pandit iter:

Ominibus lætis vestras Instantius oras

Intrret; & hic populis, ut prior, annus eat.

Non ignorat, onus quod sit succedere Macro.

Qui sua meretur pondera, ferre potest.